

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Borgiae Tertij Societatis Iesv Generalis

Ribadeneyra, Pedro de

Mogvntiae, 1603

VIII. Gothalaniae Prorex à Cæsare creatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45256

item Auilæ concione, emolumentum cepit. Adeo verum est illud sapientissimi hominis consilium, *melius esse domum luētus, quam conuiuij frequentare.* Quare in austerioris vitæ studio magis in dies confirmatus, ab aula se domi colligere, priuatusque vivere cum vxore, & liberis decreuit. Hoc amplius; si quid vxori, quod nollet, accideret, & superstes ipse esset, fore, vt in aliquam se religiosorum hominum familiam daret: tum demum præclare secum actum iri existimabat, hancque vitæ felicitatem appellabat. Quod quidem votum DEO rite promisit, & tandem, data longioris vitæ vsura, se ipsa præstitit.

Eccles. 7.

CAPVT VIII.

Gothalanæ Prorex à Cesare

creatur.

ILLI-

ILLIBERI domum reuersus,
 Carolo rei gestæ curatique fu-
 neris rationem constare voluit.
 Is collaudato officio, honorifi-
 ce dimisit. Post non diu, ad se
 accitum, Præregis, seu Prætoris
 cum imperio, legat in Gothala-
 niam prouinciam: sic à Gotthis,
 & Alanis, qui ibi sedem, occu-
 pata Hispania, fixerunt, appel-
 laram; vt & à Vandalis Baetica,
 hodie *Andalusia* quasi *Vādalia*; &
 à Longobardis Insubrum regio
Lombardia est dicta. Quæ quidē
 à Septentrione gentes, immani-
 rate barbaræ, & multitudine in-
 numerabiles, in Italiam, & Hi-
 spaniam infusæ, ducentos, &
 quod excurrit, annos imperium
 vi tenuerunt. *Cataluniam* incolæ
 nominant. Sunt qui à Gotalau-
 nicis Galliæ campis *Catalauni-*
am deriuent. *Caleranos* esse Pro-
 lemæo

lemæo, alij autumant. Sed hoc agamus. Tergiuersari primum Marchio cœpit; munusq; plenū quidē honoris, oneris tamē immensi esse affirmavit. Cæsar contra sic urgere; illius, ad hanc rem opus esse ingenio. Bonorum enim Principū vti vicaria potestate velle se, non eorū, qui quæstū ex imperio, dignitateq; ambirēt. Vicit tādē Caroli, qui pro suo iure imperare posset, auctoritas. DEVM itaque venerans precatur, quando non studio quæsitos esse fasces, & titulos, nec ambitam à se prouinciam sciret, vires idē negocijs pares, qui vnus & posset, & vellet, sufficeret. Proregis iam auctoritate in viam se, Barcinonem versus, dedit: sed Valentia primum, & Gandia profectus, vt parentem optimū de via salutaret, Abeunti

Ca-

Cæsar, Diui Iacobi Hispaniæ tutelaris, Crucem rubeam, ensis forma pectori appositam, gestare iubet, additis etiam annuis opimis prædiorum fructibus, & vectigalium. Is est inter militares Hispaniæ Ordines primus, in quem nobilissimi dumtaxat, approbatis prius natalibus, optimeque de Repub. meriti, adscribuntur. His multæ in provincijs, tum in ea, quam ingrediebatur, immunitates à Regibus datæ. Barcinone publica ciuium lætitia, festisq; ludis exceptus, nihil duxit antiquius, quàm vt munus feliciter obiret: DEI ante omnia, Iustitiæ auctoris, ope implorata, vnde omnia rerum gerendarum ducenda, initia. Prima verò cura fuit, viam regiam à latrocinijs tutam reddere, vt merces vrbi opulentissimi. comode, &
im-

impe
Erat
vicin
loci
que
ince
H
quo
res,
In h
anir
qui
gm
cisq
in c
Co
que
cis
de
se r
gen
tra
co

importari, & exportari possent. Erat omnis ea tunc ora, Galliae vicina, latrocinij infamis, siue loci ingenio, syluis, montibusque impediti; siue gentis vitio, incertum.

Hic FRANCISCVS nobiles quosdam latronum receptatores, factionesq; alere audierat. In hos primum, more maiorū, animaduersum. Rumor erat quinquaginta pæne sicarios, agmine facto, vastatis agris, vicisq; direptis, agrestes abduxisse in oculis pæne Barcinonensium. Copijs itaque coactis, corporisque custodibus eductis, FRANCISCVS bello eos persequi studet. Illi terga vertunt, in arcem se recipiunt. Meticulosi enim id genus homines, siue armorum tractandorum imperiti, sine conscientia stimulati. Marchio

D muris

muris inclusos arma deponere,
 & imperata facere iubet: ni pa-
 reant, machinas æneas ad motu-
 rum. Sic ad deditiōem tandem
 compulsi, pœnas dederunt. Ali-
 os in furcam tolli: sc̄ctis cor-
 poribus, membra in vjs publi-
 cis collocari, quo ceteris exem-
 pla darēt, iussit: alios Regijs tri-
 remibus, ad remigandum, ad-
 scripsit. Formidinem ea seueri-
 tas fontibus cæteris attulit. Ob-
 seruarunt & curiosi, cum dice-
 ret, ex hac Sicariorū venatione,
 qui vias obsidentes in viatores
 incurrerent, maiorem cepisse
 voluptatē quam dum feras iu-
 uenis confectaretur Rem enim
 publicā corpori componebat.
 membra putida sc̄cari, & cau-
 terio vri solere, vt reliqua salua
 permaneant: imp̄c̄bos à bonis
 iudicibus ad mortem damnari,

LIBER PRIMVS. 9

ut bonis inter improbos tutis
 esse liceat. Vicia itaque, non ho-
 mines oderat, sed eorum vicem
 miseratus deplorabat: cumque
 ad supplicium raperentur, sa-
 crificia singularim triginta fieri
 suo ære iubebat. Iudicum quo-
 que rationem habuit: cum ut
 ius ex æquo, & bono admini-
 stratet: tum ne lites ampliando
 redderent immortales, litemq;
 præuaricando facerent suam;
 magno litigantium, quorum fa-
 cultates exhauriantur, detrimen-
 to. Controuersias vero, partiū
 consensu, sæpe ad concordiam
 adigebat, ne lites ex litibus fere-
 rentur. Ditiores a salienum in-
 opibus dissoluere confestim iu-
 bebat. Pauperes quoque, de suo
 dissoluto ære, quod cōtraxerant
 (ne Prætoris Edicto creditorib⁹
 addicti seruirent) liberali causa,

D 2 manu

manu aslerebat. His qui ludos litterarios aperirent, quibus prima ætas optimis informatur & litteris, & moribus, domum publice attribuit, & solarium. Seminaria enim rerum publicarum pueros esse, è quibus re- & institutis, optimi ciues existerent, prædicabat.

Præsidia item diligenter inspexit, vt Reipublicæ neruos. Militum dilectum habuit. Ignauos, & ad signa infrequentes exauctorauit. Si quæ copiæ, vt solent, in Italiam illac transfirent iniuria agrestium abstinere iussit. Qui secus fecisset, damnum Tribunus militum pendere cogebatur. Barcinonem, qua mari alluitur, muris nudam, cinxit, pariete continenter ducto: molemque iecit, cui, quod primum fundamentis lapidem iniecerit,

FRAN-

LIBER PRIMVS. 61

FRANCISCI nomen adhæsit. Laboratum eo tempore anno-
 naz caritate, vti periculum esset,
 ne fame exhauriretur respub.
 Marchio vndiq;, terra mariq;,
 datis litteris, importandum fru-
 mentum curauit, viritimque
 distribuit. Quo factum est, vt
 Reipub. bono natus diceretur,
 & Patriæ parens à ciuibus ap-
 pellaretur. Magnam pecuniæ
 vim pauperum subsidio dona-
 uit. Clam alebat quos ex opi-
 mis Fortunæ bonis excidisse co-
 gnorat: quod his inopiam onus
 Aetna grauius esse, non ignora-
 ret. Pias Monachorum, Virgi-
 numque familias eleemosynis
 iuuuit. Deniq;, vt ne tristem abs
 se præsidio indigentem vllum
 dimitteret, quod & de Tito Ve-
 spasiano Imperatore ferunt, di-
 ligenter cauit.

Sueton.
 c. 8.

D 3

CAPVT